

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 lipca 2022 r.

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący	Sędzia SO Alina Gąsior
Protokolant	staż. Izabela Małgorzaciak

po rozpoznaniu w dniu 7 lipca 2022 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z powództwa **P. S. (1)**

przeciwko **Towarzystwu (...) S.A. w W.**

o zadośćuczynienie

- zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz powoda P. S. (1) kwotę 79.300,00 (siedemdziesiąt dziewięć tysięcy trzysta 00/100) złotych tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 30 grudnia 2020 roku do dnia zapłaty;
- oddala powództwo o zapłatę ustawowych odsetek w pozostałej części;
- zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz powoda P. S. (1) kwotę 6.300,00 (sześć tysięcy trzysta 00/100) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;
- nakazuje ściągnąć od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim) kwotę 4.086,70 (cztery tysiące osiemdziesiąt sześć 70/100) złotych tytułem kosztów sądowych.

Sygn. akt I C 1175/21

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 30 lipca 2021 r. (data nadania pisma) powód P. S. (1), reprezentowany przez pełnomocnika, wniósł o zasądzenie od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. kwoty 79.300 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 27 sierpnia 2020 roku do dnia zapłaty, a także o zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że w dniu 25 maja 2020 r. w miejscowości S., woj. (...) doszło do wypadku drogowego, na skutek którego zmarła Z. S., będąca matką powoda. Sprawca zdarzenia P. S. (2), będący ojcem powoda, posiadał ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej wykupione w pozwanym zakładzie ubezpieczeń. Powód podał, że był silnie związany z matką, była ona dla niego osobą najbliższą, tym bardziej, iż nie miał swojej rodziny, a śmierć matki wywołała u niego głębokie i dotkliwe przeżycia. Powód zgłosił szkodę pozwanemu, który decyzją z dnia 27 sierpnia 2020 r. uznał swoją odpowiedzialność i przyznał powodowi kwotę 20.700 zł tytułem zadośćuczynienia, a

następnie zaproponował dopłatę do łącznej wysokości 40.000 zł. W ocenie powoda kwota przyznana w postępowaniu likwidacyjnym jest nieadekwatna do poniesionej przez powoda krzywdy.

W odpowiedzi na pozew pozwany, reprezentowany przez pełnomocnika, wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych. Pozwany wskazał, iż wypłacona dotychczas kwota jest adekwatna do doznanej przez powoda krzywdy. Pozwany podniósł, że powoda łączyły typowe relacje ze zmarłą panującą wśród najbliższych członków rodziny. Ponadto powód nie wykazał przekraczającej normalną żałobę krzywdy, która odcisnęłaby trwale piętno na jego zdrowiu psychicznym, jak też pomimo bólu powód powrócił do normalnego funkcjonowania. Pozwany wskazał także, że powód w chwili śmierci matki był osobą dorosłą i w pełni samodzielną życiowo oraz posiada innych członków rodziny. Pozwany zakwestionował sposób naliczania odsetek, wskazując, że należą się one od dnia wyrokowania.

Strony podtrzymały swoje stanowiska w toku postępowania.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 25 maja 2020 r. w miejscowości S., woj. (...) kierujący pojazdem marki P. (...) o nr rej. (...) P. S. (2) zjechał na przeciwległy pas jezdni, ocierając się o przyczepę ciągnika siodłowego, a następnie zderzył się czołowo z kolejnym ciągnikiem siodłowym.

Pasażerką pojazdu P. (...) była Z. S., która zmarła na skutek odniesionych w wypadku obrażeń.

/bezsporne/

Z. S. była matką powoda. Kierujący P. S. (2) jest ojcem powoda. Powód jest ich jedynym dzieckiem.

/bezsporne/

W chwili śmierci matki powód P. S. (1) mieszkał z rodzicami. Nie miał żony ani dzieci. Studiował na IV roku na Politechnice (...). Powód był na utrzymaniu rodziców.

Powód był silnie związany z matką. Co tydzień przyjeżdżał z Ł. do domu. Często rozmawiał z matką przez telefon. Powód opowiadał jej o swoich planach na przyszłość oraz o studiach. Powód spędzał z matką rodzinne imprezy okolicznościowe, urodziny i święta.

Powód bardzo przeżył śmierć matki. Po śmierci matki wziął na studiach urlop dziekański, gdyż nie był w stanie przygotować się do sesji. Dodatkowo przez trzy miesiące, gdy ojciec był w szpitalu, musiał zajmować się pracami domowymi, opłacaniem rachunków i spłatą kredytu rodziców. Ciężko wspomina ten czas. Powód stronił od kontaktów z kolegami. Nie korzystał z pomocy psychologa ani psychiatry. Od października 2021 r. wrócił na studia. Powodowi jednak ciężko było się skupić i zmotywować do działania. Obecnie została mu do napisania praca dyplomowa. Powód nadal przeżywa śmierć matki, tęskni za nią.

Powód do chwili obecnej jest kawalerem. Nadal mieszka w tym samym domu z ojcem. Utrzymuje się z renty po matce w wysokości 1.400 zł.

/dowód: zeznania powoda protokół k.89, w tym k.56-56v/

Śmierć matki Z. S. spowodowała wystąpienie u jej syna - powoda - P. S. (1) naturalnej reakcji żałoby.

Powód nie wymagał i nie wymaga aktualnie leczenia psychiatrycznego, ani specjalistycznej pomocy psychologicznej lub psychoterapeutycznej w związku ze śmiercią matki. Nie ujawnia obecnie klinicznych objawów psychopatologii, będących konsekwencją śmierci matki.

W wyniku śmierci matki powód doświadczył trudności adaptacyjnych, które wiązały się i wiążą nadal z przeżywaniem poczucia głębokiej straty, smutku, tęsknoty, żalu, krzywdy, niesprawiedliwości, opuszczenia i osierocenia. Są to uczucia i stany adekwatne do sytuacji, normalne, choć powodujące cierpienie i trudności przystosowawcze.

Nie doszło jednak do całkowitego załamania linii życiowej powoda w związku ze śmiercią matki, który po rocznej przerwie powrócił na studia i jest obecnie w stanie wykonywać prawidłowo swoje role życiowe i funkcjonować normalnie w aspekcie psychospołecznym.

/dowód: opinia psychologiczno-psychiatryczna k.58-60/

Pojazd kierowany przez P. S. (2) posiadał ubezpieczenie OC wykupione w pozwanym zakładzie ubezpieczeń.

/bezsporne/

Powód zgłosił szkodę pozwanemu pismem z dnia 16 lipca 2020 r., wnosząc o zapłatę kwoty 300.000 zł tytułem zadośćuczynienia.

Decyzją z dnia 27 sierpnia 2020 r. pozwany przyznał powodowi kwotę 20.700 zł tytułem zadośćuczynienia.

Pismem z dnia 5 października 2020 r w odpowiedzi na reklamację powoda oraz pismem z dnia 29 grudnia 2020 r. w związku z przedsądowym wezwaniem do zapłaty powoda, pozwany wyraził gotowość do polubownego zakończenia sprawy w formie ugody poprzez dopłatę kwoty 19.300 zł do łącznej kwoty 40.000 zł.

/dowód: zgłoszenie szkody k.15-17, decyzja k.20, wezwanie do zapłaty k.21-22, pisma pozwanego k.18-18v, k.19/

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Stosownie do treści art. 822 kc w zw. z art. 34 ust. 1, art. 35 i art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. Ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych jest objęta odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania odpowiedzialności ubezpieczeniowej, wyrządziła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu. Odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym, najwyżej jednak do ustalonej w umowie ubezpieczenia sumy gwarancyjnej.

Z kolei istota odpowiedzialności sprawcy wypadku opiera się w stanie faktycznym niniejszej sprawy na zasadzie winy (art. 436 § 2 kc). Pojazd P. S. (2) posiadał ubezpieczenie w zakresie odpowiedzialności cywilnej wykupione u strony pozwanej.

Odpowiedzialność pozwanego za skutki wypadku była w niniejszej sprawie bezsporna.

Podstawę prawną roszczenia powódki o zadośćuczynienie za wyrządzoną jej krzywdę stanowi art. 446 § 4 kc.

Zgodnie z art. 446 § 4 kc najbliższym członkom rodziny osoby zmarłej skutek popełnienia czynu niedozwolonego sąd może przyznać odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Zadośćuczynienie stanowi formę rekompensaty pieniężnej z tytułu szkody niemajątkowej, doznanej krzywdy, a w szczególności cierpienia, bólu i poczucia osamotnienia po śmierci najbliższego członka rodziny. Celem zadośćuczynienia jest złagodzenie cierpień zarówno doznanych jak i tych które wystąpią w przyszłości.

Zadośćuczynienie ma charakter całościowy i powinno stanowić rekompensatę pieniężną za całą doznaną przez poszkodowanego krzywdę. W tym kontekście krzywda jest ujmowana jako cierpienie fizyczne (ból i inne dolegliwości) oraz psychiczne (np. ujemne odczucia przeżywane w związku utratą osoby bliskiej, np., osamotnienie, tęsknota, poczucie pustki).

Pojęcie „sumy odpowiedniej” użyte w tymże przepisie ma w istocie charakter nieokreślony, niemniej jednak w judykaturze wskazane są kryteria jakimi należy się kierować przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia. Określenie wysokości zadośćuczynienia za doznaną krzywdę powinno się opierać na obiektywnych i sprawdzalnych kryteriach, kierować się jego celami i charakterem przy uwzględnieniu jednak indywidualnej sytuacji poszkodowanego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 września 2002, IV CKN 1266/00 LEX nr 80722). Z uwagi na to, że zadośćuczynienie ma mieć przede wszystkim charakter kompensacyjny, jego wysokość nie może być określona w wysokości symbolicznej, lecz winna przedstawiać pewną ekonomicznie odczuwalną wartość. Jednocześnie przyznana suma pieniężna tytułem zadośćuczynienia powinna być utrzymana w rozsądnych granicach i dostosowana do aktualnych stosunków majątkowych w społeczeństwie kraju, w którym mieszka poszkodowany.

Ustawodawca dla określenia kręgu osób uprawnionych posłużył się wyrażeniem „najbliższy członek rodziny”, a więc tym samym, które funkcjonowało już na gruncie art. 446 § 3 kc. Pojęcie to w piśmiennictwie i judykaturze ujmowane jest stosunkowo szeroko, obejmuje nie tylko rodziców i dzieci, ale i inne osoby spokrewnione ze zmarłym np. rodzeństwo. O tym, kto jest najbliższym członkiem rodziny decyduje faktyczny układ stosunków pomiędzy określonymi osobami, a nie formalna kolejność pokrewieństwa wynikająca w szczególności z przepisów kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, czy ewentualnie z powinowactwa. Aby więc ustalić, czy występujący o zadośćuczynienie jest najbliższym członkiem rodziny nieżyjącego sąd powinien stwierdzić, czy istniała silna i pozytywna więź emocjonalna pomiędzy dochodzącym tego roszczenia a zmarłym (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 czerwca 2011 r., III CSK 279/10, LEX nr 898254).

Niewątpliwym jest, że powód należy do kręgu osób najbliższych, wskazanych w powołanym przepisie.

Na rozmiar krzywdy podlegającej naprawieniu przez zadośćuczynienie, o którym mowa w art. 446 § 4 kc, mają wpływ przede wszystkim: wstrząs psychiczny i cierpienia moralne wywołane śmiercią osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki po jej śmierci, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, rola w rodzinie pełniona przez osobę zmarłą, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem śmierci osoby bliskiej, stopień, w jakim pokrzywdzony będzie umiał odnaleźć się w nowej rzeczywistości i zdolność do jej zaakceptowania, wiek zarówno zmarłego, jak i pokrzywdzonego (por. np. wyroki Sądu Najwyższego z 3 czerwca 2011 r., III CSK 279/10, niepubl.; z 20 grudnia 2012 r., IV CSK 192/12, niepubl.; z 10 maja 2012 r., IV CSK 416/11, niepubl.).

Oceniając żądanie zadośćuczynienia zgłoszone przez powoda, wskazać należy, iż według kryteriów obiektywnych krzywda wywołana śmiercią rodzica jest jedną z najbardziej dotkliwych z uwagi na rodzaj i siłę więzów rodzinnych oraz rolę pełnioną w rodzinie. Naturalną konsekwencją utraty tak bliskiej osoby jest ból, cierpienie i poczucie krzywdy, jednakże w przypadku powoda zerwanie więzi z matką było nagłe i niespodziewane, przez co skutkowało dramatycznym zaburzeniem jego dobrostanu emocjonalnego i psychicznego. Matka w życiu powoda pełniła ważną rolę, była dla niego osobą szczególnie bliską. Dodatkowo relacje te były silnie emocjonalne oraz oparte na dużym zaangażowaniu i trosce. Powód był jedynym dzieckiem zmarłej, otrzymywał od niej wsparcie i zainteresowanie.

W wyniku śmierci matki powód doświadczył silnego urazu, który niewątpliwie spowodował pogorszenie jego stanu psychicznego. Nagłe i niespodziewane zerwanie więzi łączącej powoda ze zmarłą skutkowało dramatycznym zaburzeniem jego dobrostanu emocjonalnego i psychicznego. Powód nie leczył się psychiatrycznie, jednak jego aktywność życiowa po wypadku uległa wyraźnemu obniżeniu. Doświadczył on trudności adaptacyjnych, które wiązały się i wiążą nadal z przeżywaniem poczucia głębokiej straty, smutku, tęsknoty, żalu, krzywdy, niesprawiedliwości, opuszczenia i osierocenia. Uczucia te nie uległy wygaszeniu i nie doszło do emocjonalnej akceptacji śmierci matki w wyniku wypadku. Pomimo tego, że nie doszło do całkowitego załamania linii życiowej powoda w związku ze śmiercią

matki, do dnia dzisiejszego odczuwa on skutki jej braku i nie może pogodzić się z jej utratą. Został pozbawiony jej opieki, pomocy oraz wsparcia psychicznego przy podejmowaniu ważnych wyborów życiowych.

W ocenie Sądu odpowiednią sumą tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za krzywdę doznaną przez powoda za śmierć matki będzie kwota 100.000 zł. Kwota ta niewątpliwie przedstawia ekonomicznie odczuwalną wartość i daje możliwość przystosowania się do nowych warunków, dzięki czemu może zostać przywrócona równowaga zachwiana na skutek popełnienia czynu niedozwolonego. Zarazem jednak pozostaje umiarkowana i adekwatna do zakresu doznanej przez powoda krzywdy. Mając na uwadze, iż ubezpieczyciel wypłacił powodowi kwotę 20.700 zł, Sąd uwzględnił w całości dochodzone roszczenie i zasądził zgodnie z żądaniem kwotę 79.300 zł.

Sąd od powyższej kwoty na podstawie art. 481 kc zasądził odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia 30 grudnia 2020 r. do dnia zapłaty. Sąd stoi bowiem na stanowisku, że jeżeli zobowiązany do spełnienia świadczenia z tytułu zadośćuczynienia pieniężnego nie spełnia świadczenia w terminie ustalonym zgodnie z art. 455 kc, bądź wynikającym z przepisu szczególnego (tj. art. 14 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych) poszkodowany może żądać zapłaty odsetek ustawowych od dnia opóźnienia począwszy od upływu tego terminu, w zakresie w jakim zasądzone na jego rzecz zadośćuczynienie należało mu się już w tym dniu. Jeżeli zaś sąd ustali, że żądane zadośćuczynienie w całości lub w części odpowiada rozmiarowi krzywdy istniejącej dopiero w chwili wyrokowania, uzasadnione jest zasądzenie odsetek od całości lub części tego świadczenia od tej daty (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2011 r., I CSK 243/10, z dnia 8 marca 2013 r., III CSK 192/12, z dnia 3 marca 2017 r., I CSK 213/16, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 lutego 2019 r., II CSK 1/18). Pozwanemu na etapie postępowania likwidacyjnego były znane wszystkie okoliczności sprawy, będące podstawą ustalenia przez Sąd rozmiaru krzywdy powoda i stosownej kwoty zadośćuczynienia. Jednakże wskazać należy, iż w toku postępowania likwidacyjnego pozwany dwukrotnie był skłonny wypłacić dalsze zadośćuczynienie, dlatego też opóźnienie należy liczyć od dnia następnego po ostatnim piśmie pozwanego w tym zakresie tj. piśmie z dnia 29 grudnia 2020 r. W konsekwencji pozwany pozostawał w opóźnieniu od dnia 30 grudnia 2020 r.

W pozostałym zakresie Sąd oddalił powództwo o zapłatę ustawowych odsetek.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 zd. 2 kpc, gdyż powód uległ w swoim żądaniu jedynie co do odsetek.

Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 6.300 zł, zasądzając od pozwanego na rzecz powoda kwotę w wysokości 5.400 zł, na którą składa się wynagrodzenie pełnomocnika ustalone na podstawie § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800 ze zm.), zaliczka na opinię biegłego w wysokości 400 zł oraz opłata od pozwu w wysokości 500 zł.

Na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 100 zd. 2, Sąd nakazał ściągnąć od pozwanego kwotę 4.086,70 zł tytułem kosztów sądowych, na które składa opłata od pozwu, od uiszczenia której powód został zwolniony, w wysokości 3.465 zł, a także kwota wydatków na opinię biegłych w wysokości 681,70 zł, poniesiona tymczasowo ze środków Skarbu Państwa.

SSO Alina Gąsior

ZARZĄDZENIE

1. Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi pozwanego.

SSO Alina Gąsior